

OPENBAAR MINISTERIE

College van procureurs-generaal
Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Nederlandse Orde van Advocaten
T.a.v. de algemeen deken, mr. R. Crince le Roy
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 11 00
www.om.nl

Datum 23 maart 2022
Onderdeel **Beleid & Strategie**
Ons kenmerk [REDACTED]
Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer(s) [REDACTED]
Bijlage(n) 1
Onderwerp **Beleid m.b.t. betalingen aan advocaten.**

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte heer Crince Le Roy,

Op verzoek van een aantal lokale deken is op 10 augustus 2021 een brief van het College van procureurs-generaal aan uw Orde verzonden. Dit omdat in gesprekken tussen afgevaardigden van het Openbaar Ministerie en uw beroepsgroep bleek dat de omgang met betalingen aan advocaten nog steeds een actueel onderwerp is. In de brief van het College van 10 augustus jl. werd naar voren gebracht dat het gaat om betalingen aan advocaten en de vraag daarbij in hoeverre een advocaat zich bij het aannemen van (zowel contante als girale) betalingen of andere gelden bloot kan stellen aan het gevaar van strafrechtelijke vervolging ter zake van – bijvoorbeeld – witwassen.

Recent heeft uw Orde over deze brief een aantal vragen gesteld. In deze brief wil het College naar aanleiding van die vragen duidelijkheid verschaffen over de te volgen lijn in geval er aanwijzingen zijn dat bij het aannemen van betalingen een strafrechtelijke norm is overtreden. Deze brief vervangt daarmee als het ware voormeld schrijven van 10 augustus 2021.

Allereerst wil ik, om misverstanden te voorkomen, benadrukken dat het niet de bedoeling is dat zowel deze brief als de eerdere brief van 10 augustus 2021 worden gepubliceerd. Het doel van verzending van deze brieven is agendering van dit onderwerp binnen de toepasselijke gremia binnen uw Orde. Verder verzoekt het College u om deze brief te verspreiden onder de deken van de Orde in de arrondissementen.

In 1995 is het toenmalig standpunt van het College ten aanzien van de omgang met betalingen aan advocaten neergelegd in een brief aan uw Orde d.d. 26 juni 1995. Sindsdien is – met name ook in de wetgeving – veel gewijzigd. In voornoemde brief is verwoord dat het OM een terughoudend opsporings- en vervolgingsbeleid hanteert ten aanzien van advocaten “gelet op de bijzondere positie van de advocaat in het strafproces in relatie tot de balie enerzijds en de vertrouwensrelatie tussen de advocaat als geheimhouder en diens cliënt anderzijds.” De brief d.d. 26 juni 1995 is bijgevoegd. Het is van belang te benadrukken dat deze brief ziet op (met name) de begunstigingsbepalingen (heling).

Sindsdien heeft zich op dit vlak een groot aantal wettelijke en verdragsrechtelijke ontwikkelingen voorgedaan:

- a) in het Nederlandse Wetboek van Strafrecht is witwaswetgeving ingevoerd (december 2001);
- b) de Financial Action Task Force (FATF) heeft internationale standaards ontwikkeld en er zijn EU-richtlijnen opgesteld die zien op witwassen waaraan Nederland zich heeft verbonden en die tot doel hebben witwassen effectief te bestrijden;
- c) op grond van de *Wet voorkoming witwassen en financiering terrorisme* (Wwft) moeten advocaten cliëntenonderzoek doen en bepaalde verdachte transacties melden bij de FIU. Ten aanzien van die transacties kan een advocaat zich niet beroepen op geheimhouding (art 19 lid 2 Wwft). Er bestaat een meldplicht voor zaken die samenhangen met vastgoed, beheer van ondernemingen, opzetten van rechtspersonen, etc.

Gelet op genoemde ontwikkelingen kan gesteld worden dat het bestrijden van witwassen een hoge prioriteit heeft. Dat laat onverlet dat het Openbaar Ministerie een terughoudend opsporings- en vervolgingsbeleid hanteert als weergegeven in de hiervoor aangehaalde brief aan uw Orde uit 1995, mede indachtig het belang van een goede rechtsbedeling. Tegen deze achtergrond volgt het Openbaar Ministerie de lijn die hieronder uiteen wordt gezet.

Het is allereerst aan de deken om gedragsschendingen te voorkomen en waar nodig te berispen. Dit laat echter onverlet dat – als deze gedragsschendingen passen binnen de delictsomschrijving van een van de artikelen van het Wetboek van Strafrecht, waartoe ook bijzondere regelgeving wordt gerekend (Wet op de economische delicten (WED) in verband met de Wwft) – het aan het Openbaar Ministerie is voorbehouden om (ook) strafrechtelijk in actie te komen. Of daadwerkelijk de strafrechtelijke weg wordt ingeslagen, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij alsdan vanzelfsprekend de rechtsstatelijke waarborgen in acht worden genomen.

Datum 23 maart 2022

Ons kenmerk

Pagina 3/3

In de brief van 10 augustus 2021 heeft het Openbaar Ministerie niet zozeer een nieuwe beleidslijn willen uitzetten, maar veeleer willen wijzen op de nieuwe wettelijke en verdragsrechtelijke ontwikkelingen die (voornamelijk) zien op witwassen. In algemene zin geldt dat van een advocaat verwacht kan en mag worden dat hij zich vergewist van de herkomst van gelden die hij ontvangt ter betaling of waarvan aan hem of haar het beheer wordt toevertrouwd.

De vergewisplicht geldt primair bij het aannemen van contant geld. Echter, ook giraal overgemaakt geld kan onder bijzondere omstandigheden leiden tot het vermoeden dat dit middellijk dan wel onmiddellijk van misdrijf afkomstig is. Hierbij kan bij voorbeeld worden gedacht aan betalingen door (offshore) vennootschappen of tussenpersonen, waarbij geen duidelijk herleidbare relatie is ten opzichte van de cliënt.

Bovengenoemde vergewisplicht heeft niet tot gevolg dat in algemene zin kan worden gesteld dat advocaten geen (door cliënt gefinancierde) bijstand meer kunnen verlenen aan cliënten van wie vermoed wordt dat zij geld hebben verdiend met strafbare feiten. Indien de omstandigheden daartoe echter duidelijk aanleiding geven, kan de vergewisplicht leiden tot het moeten weigeren van het aannemen van het geld.

Ik vertrouw erop dat met het voorgaande de vragen binnen uw Orde afdoende zijn beantwoord.

Hoogachtend,

Het College van procureurs-generaal,

G.W. van der Burg